

Kuopion piispanvaalin pölyjen laskeuduttua lienee paikallaan tarkastella uuden piispan teologiaa. Tehtävä on helppo sikäli, että piispa Wille Riekkinen on avoimesti paljastanut linjansa mm. kirjassa "Pieni kirja Jeesuksesta" (Kirjapaja 1995).

Riekkisen myötä voidaan perustellusti katsoa uuden ajan koittaneen Suomen kirkkoon. Tosin hän ei ole ensimmäinen liberaaliteologi piispan korkeassa virassa, mutta näin rohkea liberaaliteologinen ote antaa aiheen väittää, että hänen piispuutensa myötä tapahtuu varsinainen liberaaliteologian "jalkautuminen" tavallisen kansan keskuuteen. Siinä, missä professori Heikki Räisänen koki epäonnistumisen joustamattomuutensa takia, Wille Riekkinen kulkee voitosta voittoon.

Aika on kypsynyt

Helsingin piispanvaalissa v.1990 Riekkinen ei tullut valituksi, osaksi varmasti herätysliikkeiden vastustuksen takia. Nyt tilanne on kypsynyt hänen valinnalleen. Näyttää myös siltä, että protestiäännet vaikenevat piispaksi nimittämisen myötä. Nimityksen jälkeen on pahinkin liberaaliteologi Jumalan valitsema raamatullinen kaitsija. Johtuuko tämä "asemanmuutos" (katolisen kirkon opetuksen mukaisesti) piispan vihkimyksessä kätten päälle panemisen kautta saatavasta apostolisesta perinnöstä (successio apostolica)? Jo suomalaisenkin perinteen mukaan piispat nauttivat "teologista koskemattomuutta".

Riekkisen otteissa on määrätietoisuutta ja monessakin mielessä hänen toimintaansa on sovellettavissa Raamatun sana. Eräs tällaisista on [Matt.11:12](#): *"Mutta Johannes Kastajan päivistä tähän asti hyökätään taivasten valtakuntaa vastaan, ja hyökkääjät tempaavat sen itselleen."*

Yhdet vai monet kasvot

Kuopion piispanvaalin aikoihin nähtiin TV:ssä ohjelma "Raamatun monet kasvot". Riekkisellä oli tässä ohjelmassa päärooli. Jo ohjelman nimi oli voimakkaasti provosoiva. Perinteisesti olemme tottuneet ajattelemaan Raamatun ja luterilaisuuden linjana sitä, että Raamattu keskittyy Kristukseen. Sillä on yhdet, Kristuksen kasvot. Raamattu on "Kristus-albumi", jonka jokaiselta sivulta löytyy Kristuksen kuva. Jokaisesta Raamatun jakeesta johtaa polku Golgatalle. Raamattua on pidetty yhtenäisenä kirjana, jonka yhtenäisyyden salaisuutena on Pyhä Henki. Tämän Hengen ohjaamina ihmiset ovat kirjoittaneet jumalallista tekstiä.

Liberaaliteologia käsittelee Raamattua inhimillisen järjen tuotteenä. Se on vain koostumus eri kirjoittajien ajatuksia ja näkemyksiä vailla yhtenäisyyttä. Paavo Ruotsalainen arvioi aikansa liberaaliteologeja: "Työ vilosohvit tietee saman selevän roamatusta kuin sika pottuhalameesta." Tässä on kansanomaisesti kuvattu liberaaliteologien tutkimustyö. "Monet kasvot" saadaan asettamalla Vanha ja Uusi testamentti vastakkain. Muitakin vastakkaisasetteluja löytyy: evankelistat, Pietari ja Paavali, evankeliumit ja kirjeet, Raamatun eri kirjat, Paavali ja Jeesus jne. Vanha periaate siitä, että tutkijalla tulee olla sama käsitys Raamatusta, kuin Raamatulla on itsestään, ei kelpaa Riekkiselle eikä muillekaan liberaaliteologeille. Raamatun monikasvoisuus ja moniselitteisyys tietää sitä, ettei se voi olla enää ohjeellinen. Nyt on mahdollista "jokaisen tulla autuaaksi omalla uskollaan". Samalla Riekkinen on hartiavoimin tekemässä työtä tulevan maailmankirkon hyväksi.

Voimakas kannatus

Kristikunnan luopumusta voidaan mitata eri tavoin. Eräs mittareista on, millaiset henkilöt pääsevät piispanvirkaan. Tässä mielessä Riekkinen on voimakas ajanmerkki. Riekkisen tukijoukkoihin kuuluvat hänen liberaaliset teologikumppaninsa samoin kuin kirkon jäsenistön epäuskoinen enemmistö. Kääntymätön ihminen seisoo jo luonnostaan liberaaliteologisella maaperällä. Kautta aikojen epäuskossa vaeltavat ihmiset ovat mieltäneet Raamatun liberaaliteologien tavoin. Epäuskoinen maailma ja liberaaliteologia ovat veistetyt samasta puusta: molemmille Raamattu on ihmisten tekemä tarukirja. Joten Riekkisen ei ole syytä olla tukijoukoistaan huolissaan. Hän istuu varsin tukevasti piispan pallilla.

Pieni kirja Jeesuksesta

Riekkisen kirja on suositeltava siinä mielessä, että siinä avautuu hänen teologiansa kaikessa koruttomuudessaan ja karmeudessaan. Toisaalta se on niin voimakkaasti lopunajan antikristillisen valheen hengen kyllästävä, että sitä voi suositella ainoastaan kauemman aikaa uskossa olleille ja Sanassa vakiintuneille.

Jeesusta riisutaan

Riekkinen ja muut liberaaliteologit haluavat palvella kristikansaa riisumalla Raamatun myyteistä. Tosiasiassa samalla kuitenkin pyritään Jeesuksen riisumiseen siitä loistosta ja kirkkaudesta, minkä Isä on Hänelle antanut, koska Jeesus on Sana, Joh.1:1. Pieni kirja Jeesuksesta on samalla kirja "pienestä Jeesuksesta". Siinä Jeesus alennetaan tavallisen kuolevaisen tasolle. Vapahtajaamme häväistään, pilkataan, syljetään ja piestään. On huomattava, että tämä kaikki tapahtuu "ylipappien ja kirjanoppineiden" toimesta (vrt. [Matt.20:18-19](#)). Me näemme Jeesuksen kärsimyshistorian toistuvan 1990-luvulla, Martti Ahtisaaren ollessa Suomen presidenttinä ja Wille Riekkisen toimiessa Kuopion hiippakunnan piispana ja ylimmäisenä pappina.

Pilkka alkaa jo Jeesuksen kalliista nimestä. "Jumalan Poika", Messias", "Kristus", "Ylimmäinen pappi" jne. "Ne kaikki on otettu antiikin ajan uskonnollisesta kielenkäytöstä, juutalaisista tai hellenistisistä yhteyksistä" (s.109). Jeesuksen kutsumustietoisuuden synnystä Riekkinen omaa salattua tietoa: "Johanneksen parannussaarna ja kaste herättivät Jeesuksen kutsumustietoisuuden vasta noin 30. ikävuoden vaiheilla" (ss.30-31). Mutta sanoihan Jeesus jo 12 vuotiaana vanhemmilleen: "*Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, mitkä minun Isäni ovat?*" ([Luuk.2:49](#)).

Jeesuksen historiallisuus tunnustetaan, mutta vain siinä mielessä, että Hän on ollut historian henkilö kuten Aleksanteri Suuri ym.

Neitseestäsyntymistä ei lueta tosiasioiden piiriin. Ihmeet, joita Jeesus teki, eivät olleet mitenkään poikkeuksellisia; samanlaisia ihmeitä tehtiin ennen Jeesusta ja Jeesuksen jälkeen. Kun Jeesus parantaa "sanallaan", Hän ei oikeastaan tee ihmettä: "Hän 'vain` saa ihmiset tilaan, jossa parantuminen ja eheytyminen ovat mahdollisia" (ss.103-105).

Legendaa, myyttejä, tarinoita, lisäyksiä, tulkintaa

Raamatussa olevia evankeliumeja ei hyväksytä luotettavina Jeesuksen elämän kuvauksina. Niissä on legendaa, myyttejä, tarinoita, lisäyksiä ja tulkintaa. Apostoli Pietari kumoaa selkeästi piispa Riekkisen arvelut ja "tutkimustulokset": "*Sillä me emme seuranneet viekkaasti sommiteltuja taruja tehdessämme teille tiettäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan me olimme omin silmin nähneet hänen valtasuuruutensa...sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta*" ([2 Piet.1:16,21](#)). Riekkinen näyttää myös olevan aivan tietämätön Kristinoppimme raamattumäärityksestä: "**Pyhä Raamattu on Jumalan sana, jonka pyhät Jumalan ihmiset ovat kirjoittaneet Pyhän Hengen vaikutuksesta.**" Riekkisen mielestä Raamattu on sen kirjoittajien omasta päästä lähtenyt "tarkoitushakuista kirjallisuutta", siis ihmisen oman hengen tuotetta, s.23. Riekkinen alentaa evankeliumit epämääräisiksi saarnakokoelmiksi (s.110) ilmeisenä tarkoituksena asettaa ne samaan jonoon aikamme saarnojen kanssa. Muutoinkin Riekkisen linjaukset eroavat niin suuresti perinteisestä näkemyksestä, että en kokisi yllätyksenä, jos Riekkinen katsoisi ennen pitkää tarpeelliseksi koko Kristinopin laittamisen uusiksi - ehkäpä myös uskontunnustuksenkin.

Raamatun avautuminen

Näyttää siltä, ettei Riekkinen näe uskoontuloa ratkaisuna Raamatun avautumiseen, vaan avautuminen tapahtuu tieteellisen tutkimuksen ansiosta. Hän unohtaa, että Raamattu on "seitsemällä sinetillä lukittu kirja", [Ilm.5:1](#). Sitä ei avata inhimillisillä kyvyillä ja keinoilla, vaan "teurastettu Karitsa" avaa sen parannukseen nöyryvälle, [Ilm.5:5](#). Riekkinen vaikenee siitä, että ainoastaan Raamatun kirjoittanut Pyhä Henki voi avata Sanan salvat. Raamatun avautumiseen ei ole mitään inhimillisen viisauden polkua, [Luuk.10:21](#); [1 Kor.1:26-29](#). Tähän päästään vain "veren tietä".

Raamatun yläpuolelle

"Mutta minä katson sen puoleen, joka on nöyrä, jolla on särjetty henki ja arka tunto minun sanani edessä" (Jes.66:2). Tästä "arasta tunnosta" ei näy häivääkään *Pieni kirja Jeesuksesta* - kirjan sivuilla. Riekkisen teologian perusharha ja ongelma on siinä, ettei hän nöyryy Sanan alle sen arvosteltavaksi, tuomittavaksi ja armahdettavaksi, vaan nousee sen yläpuolelle, sitä arvostelemaan ja mestaroimaan. Raamatun jumalallinen koskemattomuus ei merkitse Riekkiselle mitään. Raamattuun käydään käsiksi inhimillisin, saastaisin käsin kuin mihin tahansa pimentyneen järjen tuotteeseen. Riekkiselle näyttää olevan tyhjää ilmaa Jumalan ankarat varoitukset Raamatun tekstin poisottamisesta tai lisäämisestä, [Ilm.22:18-19](#). Mikään ei ole Riekkiselle "pyhää" ja koskematonta, paitsi oma järki ja sen erehtymättömät päätelmät. Raamatun kirjoitukset havaitaan Riekkisen vaa'assa köykäisiksi, puhumattakaan luterilaisesta tunnustuksesta.

Vain osa Jumalan sanaa

Riekkinen ei lähde siitä Raamatun ilmoituksesta, että "Sinun sanasi on kokonansa totuus" (Ps.119:160), vaan että Raamatussa on (jossain määrin) Jumalan sanaa. Sanatarkasti käännettynä [2 Tim.3:16](#) kuuluu: "*Koko Raamattu* (tai: jokainen Jumalan kirjoitus) on Jumalasta uloshenkäytetty." Raamattu ei kokonaisuutena ole Riekkiselle Jumalan sanaa, vaan Matteuksen, Johanneksen, Paavalin, Pietarin jne. tekstiä. Riekkinen muiden liberaaliteologioiden kanssa ottaa itselleen oikeuden määrittää ja seuloa, mikä Raamatussa on Jumalan sanaa: "Sen selittämiseen, mikä ihmekertomuksissa tai Jeesuksen sanojen esittelyssä pohjautuu Jeesukseen, mikä taas on seurakunnan (tai evankelistan) muotoilemaa, tarvitaan historiallista tutkimusta" (s.96). Näin ystävällisesti ja auliisti liberaaliteologia tarjoaa kirkolle kätensä suositellen omia palvelujaan. Me tiedämme, että tähänhän teologinen tiedekunta on keskittynyt. Se näyttää olevan sen "varsinainen tehtävä". Opetuslapset lisäsivät Riekkisen mukaan Jeesuksen sanoihin omiaan: "oppilaat joutuivat laajentamaan Mestarin antamaa ohjetta..., jotta Jeesuksen tarkoittama asia... olisi pätevä uusissakin olosuhteissa. Näin on syntynyt 'seurakuntateologia'" (s.99). Tekemällä Jeesuksen opetuslapsista Jeesuksen puheiden väärentäjiä Riekkinen syyllistyy väärään todistukseen. Tämä on kuitenkin hyvin tarkoitushakuista: opetuslapset laitetaan muuttamaan tekstiä, jotta itsekin voisimme sitä räpelöidä. Tämän jälkeen Riekkinen hilaa itsensä "väärentäjäapostolien" rinnalle ja ottaa itselleen oikeuden muuttaa Raamatun tekstiä. Tämä oikeus annetaan edelleen kaikille "kastetuille". Raamatun profeetallinen arvo kielletään. Jeesuksen sanoissa on osa seurakunnan "lisäyksiä" ja "tulkintoja". Raamatussa on paljon lainauksia pakanauskonnoilta. Raamattu ei ole Jumalan ilmoitusta, vaan oman aikansa peilausta.

Lisäyksetkin ovat Jumalan sanaa

Toisaalta Riekkinen ei katso näiden seurakunnan lisäysten heikentävän tekstin teologista painoarvoa. Lisäys on samalla tavalla Jumalan sanaa. Täten vain muka toteutuu Kristuksen lupaus olla omiensa kanssa maailman loppuun asti! Tämän päivän seurakunnan tärkeä tehtävä on tulkita, "murtaa" Sanaa omalle ajallemme, s.100-101. Täten "sana tulee lihaksi" yhä uudelleen s.102. Vanhan sanoman julistamista tärkeämpi on kristinuskon ja evankeliumin "päivittäminen", sanoman muuttaminen omaa aikaamme vastaavaksi! Vanhalla sanomalla ei Riekkisen mukaan ole kovin paljoa merkitystä. Se on ajan myötä menettänyt arvonsa. Sillä on merkitystä vain uudelleen tulkittuna. Kirkko, joka tyytyy vain toistamaan vuosituhansia vanhoja fraaseja, ei ole oikein käsittänyt tehtäväänsä. Ylösnoussut Jeesus on kirkolle haaste muuttaa jatkuvasti sanomaansa aikaa vastaavaksi. Tässä on jopa kristinuskon ydin ja kirkon varsinainen tehtävä. Tämä on varsinaista evankeliumin julistusta. Suureksi kysymykseksi kuitenkin jää, ketkä Suomen kansankirkossa Riekkinen valtuuttaisi (itsensä lisäksi) tähän Raamatun täydennyskomiteaan, koska en jaksa kuitenkaan mitenkään uskoa, että edes Riekkisen mielestä pätevyys tähän olisi kaikilla kastetuilla. Taitaisi tulla liian "monikasvoinen Raamattu"! Missä siis raja?

Kaikki pelastuvat?

Sakramenttiopissa Riekkisellä on voimakas katolinen painotus. On selvää, että Riekkinen on omalta osaltaan vauhdittamassa luterilaisen kirkon palaamista katoliseen pimeyteen. Kaikki kristityt ovat pappeja "kasteen perusteella" (s.138). Kirkko on Kristuksen ruumis, "jossa kaikilla kastetuilla on oma paikkansa" (s.139).

Riekkinen haluaa määritellä uudelleen seurakunnan. Raamattu ja Tunnustuskirjat sanovat sitä "uskovien yhteisöksi". Tässä Riekkinen nimeää sen "kastettujen" yhteisöksi. Kotimaa-lehden haastattelussa (21.2.1997) Riekkinen vielä täydentää kantaansa nimeämällä seurakunnan "syntisten" yhteisöksi. Raamattu opettaa yksiselitteisesti, että "koko maailma on pahan vallassa", 1 Joh.5:19. Riekkisen mielestä tämäkin käsitys on "lainatavaraa". Tähän liittyy hänen näkemyksensä kaikkien ihmisten Jumalan lapseudesta, vaikka Jeesus nimenomaan opetti toisin, Joh.8:44 (ss.37, 138-139). Riekkinen pitää mahdollisena, että Jumala lopulta pelastaa "kaikki" ihmiset ja kieltää täten erään Raamatun perusopeista (Kotimaa 20.11.1981).

Kristinuskon perusta: opetuslasten kokemus ja pakanauskonnot

Kristinuskon ei Riekkisen mukaan syntynyt suurten pelastushistoriallisten tapausten seurauksena, vaan opetuslasten "kokemuksen pohjalta", s.65. On huomattava, ettei Paavalin ylösnousemususkon nojannut viimekädessä johonkin kokemukseen tai ilmestykseen, vaan historialliseen tosiasiaan: *"Mutta jos Kristus ei ole herätetty, niin teidän uskonne on turha, ja te olette vielä synneissänne"* (1Kor.15:17).

Ylösnousemususkokaan ei nouse historiallisesta tapahtumasta, vaan "Ylösnousemususkon juuret löytyvät yleisitämaisestä ja erityisesti persialaisesta ylösnousemusajattelusta" (s.66). Kaiken kaikkiaan Riekkisen kirjasta saa käsityksen, ettei kristinuskon lepää Jumalan ilmoituksen varassa, jonka profeetat ja pyhät ovat välittäneet, vaan pakanauskontopalapelin varassa. Täten Riekkinen kumoaa perinteisen näkemyksen kristinuskon "ainutlaatuisuudesta". Jeesuksen ylösnousemus ei tapahtunut "kolmantena päivänä", vaan aikamääre on käsiteltävä vertauskuvallisesti (s.73). Ylösnousemususkon perustana on opetuslasten "kokemus" (s.72). Riekkinen kiertää ylösnousemuksen historiallisuutta kuin "kissa kuumaa puuroa". Riekkinen kätkee ylösnousemusta koskevat harhansa hurskaaseen "ylösnousemususkon"-termiin. Tokihan tarkkaava lukija pääsee hänen ylösnousemususkostaan selville ynnäämällä kirjan kaikki sivut. Lukijan on mahdotonta saada selville, jäikö Riekkisen Jeesuksen ruumis hautaan vai ei. Jeesuksen taivaaseen astumista ei myöskään käsitellä historiallisena totuutena, vaan vertauskuvallisena tapahtumana: "Niinpä Luukkaan kertomus Jeesuksen taivaaseen ottamisesta (Apt.1:9-11, vrt. Lk.24:50-53) ilmaisi yksinkertaisesti sen tosiasian, että ylösnousemisen jälkeiset *ilmestykset aikanaan loppuivat*. Pilven mainitseminen tässä yhteydessä on raamatullista kuvakieltä, jolla viitataan Jumalaan ja hänen toimintaansa." (ss.70-71).

Allegoriaa

Bultmannilaisena liberaaliteologina Riekkisellä allegoria (vertauskuvallisuus) on keskeisessä asemassa. Jeesuksen taivaaseen ottaminen ja Jeesuksen haudassaoleminen kolmen päivän ajan on käsiteltävä vertauskuvallisesti. "Kaikkien neljän evankeliumin ylösnousemuskertomuksissa on epäilemättä historiallista pohjaa, mutta niihin sisältyy myös runsaasti legendaarisia piirteitä" (s.76).

Samoin nähdään ainakin osa ihmekertomuksista: "Mutta olenkin varma siitä, ettei noilla kertomuksilla niinkään haluttu kertoa sitä, miten Jeesus on parantanut. Tarkoituksena oli mitä ilmeisemmin kertoa, että Jeesuksessa vaikuttaa Jumala, joka on parantanut ja parantaa yhä. Tätä julistaakseen varhaiskristilliset saarnaajat käyttivät hyväkseen sellaisia parantamis- ja ihmekertomusten motiiveja, jotka auttoivat heitä heidän julistustehtävässään" (ss.105-106).

Jeesuksen arvonimet, kuten Jumalan Poika, Messias, Kristus, Ihmisen Poika, Kuningas, Jumalan Karitsa jne. ei ole tarkoitettu otettaviksi "historiallisina faktoina": "Kyseessä on uskonnollinen symbolikieli" (ss.109-110). Aivan ilmeisesti Riekkinen mieluiten laittaa myös neitseestäsyntymisen allegorian tiliin, ss.114-115. "Jeesuksessa on kyse jostakin epätavallisesta, jostakin suuresta, johon kannattaa kiinnittää huomiota" (s.115).

Helvetti ei ole todellisuutta: "Willen opetus oli, että niin helvetin tuskan kuin taivaallisen hyvän voi kokea jo tässä ajassa. Ne eivät siis ole tuonpuoleisia paikkoja"(Pieksämäen Lehti 26.5.1997). Vanhan testamentin fyysistä Israelia koskevat ennustukset Riekkinen allegorisoi koskemaan vain ns. kristittyjä. Ilmestyskirjalla on tämän ajan ihmiselle lähinnä allegorinen merkitys.

Allegorian runsas käyttö yhdistää Riekkisen toiseen Raamatun arvovalan hylkääjään, Jehovan todistajiin.

Seurakunnan synty

Seurakunnan synnystä Riekkisellä on myös oma teoriansa: "Pääsiäisen jälkeiset kokemukset ja oppilaiden vakuuttuneisuus Jeesuksen ylösnousemuksesta...synnyttivät Jeesus-liikkeen...kirkon." (s.80). Perinteisestihän

olemme ajatelleet, että seurakunta syntyi Pyhän Hengen vaikutuksesta helluntaina, [Apt.2](#).

Epäluotettavaa tekstiä

Riekkiselle koko Raamattu on "apokryfistä" (hämäräperäistä, epämääräistä). Raamatun teksti Jeesuksesta ei ole millään tavalla jumalallista, Pyhän Hengen inspiroimaa ja objektiivista. Jeesuksen elämää ja persoonaa koskevat Raamatun maininnat "on ymmärrettävä aikaansa sidoksissa olevina tulkintoina" (s.82).

Riekkinen ei tyydy vain pieniin korjauksiin perinteisen näkemyksen suhteen, vaan uskaltautuu oikein peruseremonttiin, jossa koko kristinuskon rakennelma tulkitaan uudella tavalla ja uusista lähtökohdista:

"Kristinuskon perusdogmit muotoiltiin aikanaan käyttäen apuna keskiplatonista filosofiaa, ajan parasta tieteellistä ajattelua" (s.83). Tässä on siis piispa Riekkisen tulkinta kristinuskon synnystä. Äärimmäisen vahvaa ja radikaalia tekstiä! On pakko antaa Riekkiselle täydet pisteet hänen pyrkimyksessään kitkeä kaikki ylimaallinen ja jumalallinen kristinuskosta.

Sisälle evankeliumiin

Riekkisen pyrkimys evankeliumin välittämiseksi kaikille on tietysti oikea: "Miten evankeliumista pitäisi kertoa, jotta Jeesuksen kohtaaminen olisi mahdollista kuulijoille?" (s.128). Hänen ratkaisunsa ongelmaan on sanoman kääntäminen ymmärrettävälle äidinkielelle: evankeliumi on "tulkittava" oikein aikamme ihmiselle, s.135.

Ratkaisuna ei ole vanhan "julistaminen", vaan sen "tulkitseminen". Olemme tässä Riekkisen teologian ytimessä! Raamatun tie evankeliumin osallisuuteen taas on: tehkää parannus! Tämä on tie Jeesuksen kohtaamiseen ja Raamatun ymmärtämiseen.

New Age - piispa

Yhtymäkohta "hurmahenkiin" on ilmeinen: Riekkinen irrottautuu selkeästi kirjoitetusta Sanasta. Ylpeänä hän asettuu Raamatun yläpuolelle vaatien omille tulkinnoilleen Jumalan sanan arvovaltaa. Samalla hän liittyy New Age - ajatteluun, jossa syntinen ihminen korotetaan Jumalan asemaan. Riekkisen ajattelun pohjana on usko "ihmiseen". Hän ei tunnusta ihmiskunnan ja ihmisen täydellistä turmelusta, eikä tunnusta tällaisen opetuksen nousevan kristillisestä uskosta: "Käsillä ollut maailman aika on apokalyptikkojen mukaan täysin pahuuden turmelema" (s.46).

Jeesus kuoli omasta syystänsä

Jeesuksen kärsimisen ja kuoleman Riekkinen tulkitsee täysin inhimillisistä näkökohdista käsin. Hän ei näe niitä lainkaan seurauksena ihmiskunnan pahuudesta, henkivaltojen taistelusta ja Kirjoitusten toteutumisesta: "Jeesus herätti aggressioita aiheuttamallaan kansanliikkeellä, opetus- ja elintavoillaan samoin kuin 'maalaisuudellaan'" (s.35).

Pelastusoppi

Etsimällä sai etsiä Pieni kirja Jeesuksesta - kirjan pelastustietä. Riekkisen intohimona on tehdä ahdas portti ja kaita tie luonnolliselle ihmiselle ja nykyihmiselle sopivaksi maksoi mitä maksoi. Hän tahtoo tyrkätä jokaisen ihmisen taivaan iloon Raamatun asettamista raameista välittämättä. Kaikki ne Raamatun kohdat, jotka ovat jollakin tavalla rajaamassa taivaaseen pääsevien joukkoa, eliminoidaan Riekkisen toimesta tavalla tai toisella: "Pohtiessamme Jeesuksen merkitystä aikamme ihmiselle joudumme vastaamaan seuraaviin kysymyksiin: Onko nykytietämyksen valossa mahdollista uskoa ylösnousseeseen Kristukseen?" (s.124). Seurakunnan tehtävänä on muotoilla kristinuskoksi sellaiseksi, ettei siitä koidu ongelmia aikamme ihmisen **ymmärrykselle**. Tämä on niin korkea ja jalo päämäärä, että Raamatun kokonaisuudessaan tulee olla avoinna korjauksia varten. Tekstiä sinänsä ei välttämättä muuteta, vaan sille annetaan uusi sisältö erilaisilla menetelmillä. Varsinaisen vastauksen pelastusta koskevaan kysymykseen luulin löytäneen ss.132-133: "Edellä luetellut iskusanat *logoksen* merkityksistä laajentavat käsitystämme Sanasta. Se merkitsee viisautta, järkeä, valoa, totuutta,

oikeudenmukaisuutta, rauhaa, harmoniaa, eheyttä. luomistyötä ja jatkuvaa luomista...**Mikäli hyväksymme nämä perusarvot oman elämämme rakennusaineksiksi ja annamme niiden viitoittaman motivaation johtaa tekojamme ja tekemättä jättämisiamme, voimme olla varmoja siitä, että elämämme perustuu Raamatun perussanomalle, logos-kristologiaan"** (ss.132-133, lih.VH). Mutta onko tämä kaikki kristinuskoa? Eikö **filosofiaa** ja **humanismia**? Pelastusarmeijan perustaja **William Booth** lausui ennen kuolemaansa profeetalliset sanat. Hän varoitti siitä, että oli tuleva aika, jolloin julistetaan *uskontoa ilman Pyhää Henkeä, kristillisyyttä ilman Kristusta, anteeksiantamista ilman parannusta, pelastusta ilman uudestisyntymistä ja taivasta ilman helvettiä.*

Vapautuksen teologiaa

Aivan ilmeisesti Riekkisellä on myös yhteyksiä *Vapautuksen teologiaan*, jonka kuuluisin edustaja Suomessa on tri **Tapio Saraneva** (kirja: *Oikeudenmukaisuuden nälkä*). Saraneva tahtoo kirkon muodostuvan "todelliseksi kansankirkoksi", emt.s.66. Saraneva hyväksyy "kansan uskonnollisuuden", s.16. Köyhyys sinänsä tekee ihmisestä Jumalan valtakunnan jäsenen, s.115. Köyhien kanssa samaan etuoikeutettujen kastiin kuulusivat "moniongelmaiset", "seksuaaliset vähemmistöt" ja "aviokriisin kokeneet", s.116 (vrt.Riekkisen "syntisten yhteisö"). Samoin kuin Riekkinen, Saranevakaan ei tyydy mihinkään "osaremonttiin": "Tärkeää on huomata, että vapautuksen teologia ei tarkoita yhtä teologista teemaa monien joukossa, vaan koko teologisen ajattelun uudelleenarviointia" (ss.11-12). Saranevalla oli painopisteenä yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus. Kirkon tulisi keskittyä "tämänpuoleisiin". Saraneva halusi tehdä kirkosta yksipuolisesti "maailman parantajan". Ihmisen henkilökohtaisen kääntymisen välttämättömyyttä opettavaa oppia Saraneva pitää "pahimpana harhaoppina", (ss.81-84). Saraneva antaa tunnustusta liberaaliteologialle: liberaali raamatuntulkinta on historiallis-kriittisine metodeineen merkinnyt suurta vapautusta ja näin palvelut osaltaan "vapautuksen teologiaa", (ss.128-129). Riekkisen tapaan Saraneva antaa kristillisille käsitteille uuden sisällön.

Eskatologia

Lopunaikaa käsittelevät Raamatun kohdat ovat Riekkisen mukaan yhdistelmä profeettojen ja apokalyptikkojen näkemyksiä, s.47.

Riekkisen lopunajan (eskatologiset) näkemykset tulevat esille myös hänen muissa julkaisuissaan. Ilmestyskirja ei ole hänelle näkyä lopunajoista (Ilm.1:1): "Sekä Danielin- että Ilmestyskirjan tehtävänä ei ole kuvata maailmanloppua, vaan ne julistavat historiallisessa ahdinkotilanteessa (Antiokus Epifaneen vaino 168-164 eKr.; Domitianuksen vaino 95 jKr.) eläville lukijoilleen, että vainonkin keskellä on turva Jumalassa - hän vie pahan ajan yli" (moniste: Aikamme maailmanlopun ennustajat Raamatun valossa, s.5). Riekkisen mielestä Tunnustuskirjat hylkäävät opin tuhatvuotisesta valtakunnasta, [Ilm.20:1-6](#)(emm.s.5). Ilmestyskirjalla on tämän ajan ihmiselle lähinnä vertauskuvallinen (allegorinen) merkitys (emm.s.12).

Israelin valtion synty v.1948 ei Riekkisen mielestä merkinnyt Vanhan testamentin ennustusten toteutumista (mm.[Hes.37:1-14](#); [34:11-13](#); [Jes.43:5-6](#)). Hän katsoo, että mikäli Vt:n ennustukset siirretään meidän aikaamme, "on omaisuuskansaksi jo käsitettävä se kansa, jonka kanssa Jumala teki uuden liiton Jeesuksessa Kristuksessa, ts. kristityt, joihin voi kuulua sekä pakana- että juutalaiskristittyjä tasaveroisina Jumalan lapsina". Riistäessään näin Israeliilta Jumalan omaisuuskansan lupaukset ja oikeuden Riekkinen jälleen myötäilee Jehovan todistajia, (emm.s.10).

Apostoleilla oli keskeisenä Jeesuksen toisen tulemuksen odotus. Riekkinen ei puhu kirjassaan mitään Jeesuksen paluusta.

Riekkisen teologiasta on mahdollista saada käsitys, että elämme jo nyt *tuhatvuotisen valtakunnan* aikaa ([Ilm.20:4-6](#)), jolloin saatana on sidottu ja kaikki ihmiset ovat Jumalan lapsia.

Ateistin tekstiä

Riekkisen teksti on niin voimakasta ja tarkoitushakuisesti kristinuskon vastaista, että sitä on aikaisemmin totuttu kuulemaan ainoastaan vakaumuksellisen ateistin suusta ja sellaisena kristikansan piirissä armotta torjuttu. Nyt, kun se lausutaan piispan suulla, kansa hurraa: nyt meillä on oikea piispa! Kuopion nykyinen piispa tarjoaa kouluesimerkin miehestä, "joka sahaa oksaa, jolla hän itse istuu". Kun kirkon johtaja antautuu eksesukseen ja lähtee murtamaan kristinuskon perusteita, ei ole kysymys vain hänen sielustaan, vaan lukemattomien muiden ääisestä kohtalosta. Toisaalta tämän ongelman Riekkisen kanssa jakaa kirkko, joka vuodesta toiseen suorastaan

pitää yllä "sahurikoulutusta" Helsingin teologisessa tiedekunnassa. Kirkon johto (piispat ym.) ei ole näkevinään tilannetta, vaikka olemme tekemisissä erään kirkon kuoleman sairauden kanssa. Kirkon vastuu rajoittuu siihen, että se turvaa näille sahureille työpaikan paikallisseurakuntien johdossa. Näin teologinen tiedekunta on nähtävä suomalaisen suruttomuuden merkittävänä tukikohtana. Ateismi pyrki määrätietoisesti hampaat irvessä kristinuskon hävittämiseen ja epäonnistui. Wille Riekkinen saa sen aikaan varsin lyhyen hymykampanjan seurauksena.

Uudestisyntymättömien teologiaa

Liberaaliteologian uskolle tuoma ongelma oli jo Laestadiukselle tuttu: "Järki on filosofin pääkopassa jumalallinen tiedon lähde, josta tämän maailman viisas voi ammentaa totuutta samalla erehtymättömyydellä kuin yksinkertainen Raamatusta." On selvää, ettei Riekkisen opetuksella ole mitään tekemistä uskon syntymisen ja vahvistumisen kanssa. Siinä esiintyy puhtaimmillaan theologia irrogenitorum (uudestisyntymättömien teologia). Siinä on kysymys ihmisen luonnollisesta uskonnollisuudesta, jossa ei ole tilaa Jumalan erehtymättömälle ilmoitukselle, vanhurskauttamiselle eikä uudestisyntymiselle. Raamatuntutkimuksen ensimmäinen ja perustava avu on uudestisyntymisessä saatava "esiymmärrys". Tämän puuttuminen on koitunut Riekkisenkin teologisen työskentelyn kohtaloksi. Teologisen tiedekunnan hengellinen anti on ollut jo vuosikymmenet kyseenalainen. Prof. Antti J. Pietilä kirjoittaa v.1930 näin: "Nimenomaan myöskin meidän omassa yliopistossamme annetusta raamattutieteen opetuksesta minun on annettava se todistus, että tuskin ainoatakaan uskonnollisesti elävää ja hedelmöittävää ajatusta on sen kautta sieluuni juurtunut" (Vartija 1-2, 1930).

Summa summarum: Kirkko, joka tarvitsee liberaaliteologiaa ja liberaaliteologeja, on jotakin muuta kuin kristillinen yhteisö. Riekkisen nimityksen jälkeen on entistä vaikeampaa mieltää Suomen.ev.lut. kirkkoa Sanan ja Kristuksen kirkoksi! Tilanteen selkiytyminen lieneekin lähes ainut Riekkisen nimitykseen liittyvä positiivinen asia.

Ei mitään jumalallista

Katolinen tutkija, **Denifle**, on rohkea huudahtaessaan: "Luther, sinussa ei ole todellakaan mitään jumalallista!" Kirjassaan **Pieni kirja Jeesuksesta** Riekkinen näkee erinomaisen paljon vaivaa antaakseen saman lausunnon meidän Herrastamme ja Vapahtajastamme. Antikristus on oven takana valmiina astumaan Herran temppeleihin. Taivaan ja maan Herra on ty pistetty karismaattisen Jeesus-liikkeen johtajaksi. Meiltä ollaan riistämässä Jumalan sana kirkon johtajien toimesta, [Aam.8:11-12](#).

Paavalilla eri henki

On helppo havaita, että Riekkisellä on eri henki kuin Paavalilla: "*Mutta sen minä sinulle tunnustan, että minä sitä tietä vaeltaen, jota he lahkoksi sanovat, niin palvelen isieni Jumalaa, että minä uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna laissa ja profeetoissa*" ([Apt.24:14](#)). Jeesus laittoi oman arvovaltansa Raamatun arvovalan pantiksi ja sinetiksi: "*Sillä totisesti minä sanon teille: kunnes taivas ja maa katoavat, ei laista katoa pieninkään kirjain, ei ainoakaan piirto, ennenkuin kaikki on tapahtunut*" ([Matt.5:18](#)). Tämähän merkitsee sitä, ettemme voi nousta Raamattua vastaan nousematta samalla Kristusta vastaan!

Kansansuosion perusta

Se miltei rajaton suosio, minkä Riekkinen on saanut, perustuu ensinnäkin siihen, että hän on "raamatullinen" mies mikä koskee Raamatun termien käyttöä. Hän operoi niillä kuin paraskin fundamentalisti! Kaikki näkevät, että sympaattinen Riekkinen liikkuu Raamatun maailmassa kuin kotonansa, kuin kala vedessä. Toinen asia taas on termien sisältö. Vanhat, tutut, luotetut ja rakkaat Raamatun käsitteet saavat aivan uuden sisällön. Lisäksi Riekkisen suosion perustana on luopuminen eräästä Raamatun ja luterilaisen tunnustuksen perustotuudesta "usko ei ole joka miehen", [2 Tess.3:2](#). Riekkisen suuri intohimo on tehdä uskosta "jokamiehen usko". Ja tämähän remontti on kansan mieleen! Päämäärään päästäkseen Riekkinen joutuu suorittamaan mittavan muutoksen kristinuskon kaikilla sektoreilla, kuten edellä on pyritty osoittamaan. Riekkinen kuitenkin laskeskelee, että remontti on hintansa (kansansuosion) väärti. Päästäkseen kunnianhimoiseen päämääräänsä Riekkinen on rohkeasti ottanut avukseen **Hitlerin teologian**: suuret valheet herättävät luottamusta! Aivan todennäköisesti

näillä eväillä varsin nopeasti toteutuu Riekkisen kuningasajatus **todellisesta kansankirkosta**, jossa kansanääni on lopullisesti päässyt voitolle. Jos ylimmäinen pappi on omassa roolissaan, niin on myös kansa. Kansa jakaantuu tänäänkin Jeesusta pilkattaessa kahtia. Varsin suuri osa siitä myötäilee ylimmäistä pappia ja innostaa häntä jatkamaan valitsemallaan tiellä huutamalla "ristiinnaulitse", [Luuk.23:21](#). Osa taas on vakavampaa joukkoa (ehkä herätysliikkeiden väkeä) ja suhtautuu passiivisesti (ei puolesta eikä vastaan) pilkkaamiseen: "*Ja kansa seisoi ja katseli*" ([Luuk.23:35](#)). Entä todelliset Jeesuksen ystävät? Onhan heitäkin. Heistä on vaikea puhua. Montakaan heistä ei ole näkyvillä. He ovat kukin omassa loukossaan; aika on vaikea.

Väkevä eksytys

Raamatullinen selitys Riekkis-ilmiölle löytyy [2 Tes.2:9-11](#): "*tu, jonka tulemus tapahtuu saatanan vaikutuksesta valheen kaikella voimalla ja tunnusteilla ja ihmeillä ja kaikilla vääryyden viettelyksillä niille, jotka joutuvat kadotukseen, sentähden etteivät ottaneet vastaan rakkautta totuuteen, voidaksensa pelastua. **Ja sentähden Jumala lähettää heille väkevän eksytyksen, niin että he uskovat valheen.***" Kuopion hiippakunnan uskoville tämä merkitsee vakavaa tutkistelua. Viime vuosisadalla Jumala antoi voimakkaat herätykset tähän hiippakuntaan. Olemmeko käyttäneet väärin etsikkoaikamme, kun Jumala joutuu rankaisemaan meitä tällaisella harhaopettajalla?

Pappisvalan rikkoja

Riekkinen on harhaopettaja, joka on kirkkaasti rikkonut pappisvalansa: "Minä N.N. lupaan ja vannon kaikkivaltiaan ja kaikkitietävän Jumalan kautta, että...olen uskollisesti ja puhtaasti pysyvä Jumalan pyhässä sanassa...etten julkisesti julista ja levitä enkä salaisesti edistä ja suosi sitä vastaan sotivia oppeja." Vähässä katekismuksessa Luther opettaa, kuinka Jumalan nimi pyhitetään meidän keskuudessamme: "Kun Jumalan sana opetetaan selvästi ja puhtaasti ja me myös elämme sen mukaan pyhästi Jumalan lapsina. Siihen auta meitä, rakas taivaallinen Isä! Mutta ken opettaa ja elää toisin kuin Jumalan sana opettaa, hän häpäisee meidän keskuudessamme Jumalan nimen. Siitä varjele meitä, taivaallinen Isä!" Wille Riekkinen on vankka todistus lopunajoista. Vain suuren luopumuksen aikana on mahdollista tällaisen miehen yletä piispaksi. Tunnustuskirjat sanovat, kuinka uskovien tulee suhtautua tällaisiin piispoihin: "Jumalattomista opettajista on luovuttava...Ei saa suostua edes säännönmukaisesti valittuihin piispoihin, jos he käyvät harhaan tai opettavat ja määräävät jotakin Pyhän Raamatun vastaista."

Ei olisi pahitteeksi Riekkiselle kerrata kirkkolain 1.pykälää: "**Jumalan pyhä sana on ainoa ohje, jonka mukaan kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvosteltava.**"

Riekkisen Jeesus ei ole Raamatun Jeesus

Wille Riekkisen opetus voidaan punnita Raamatun sanoilla: "*Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta; sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan. Tästä te tunnette Jumalan Hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi, lihaan tulleeeksi, on Jumalasta; ja yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta, ei ole Jumalasta; se on antikristuksen henki, jonka olette kuulleet olevan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa"* ([1 Joh.4:1-3](#)).

Kyllä piispa Wille Riekkinen tunnustaa Jeesuksen. Ongelmaksi vain muodostuu se, että Riekkisen Jeesus on jotakin aivan muuta kuin Raamatussa meille ilmoitettu Jeesus. Kirjan **Pieni kirja Jeesuksesta** pohjalta voi jokainen uskova lukija varmasti sanoa: piispa Wille Riekkinen ei tunnusta Raamatun Jeesusta!

Väinö Hotti

Valoa ristiltä 6/1997

